

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové, JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci žalobkyně **P. T. T.,** zast. JUDr. Hanou Homolkovou, advokátkou, se sídlem Biskupská 1, 370 01 České Budějovice, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, 170 00 Praha 7, o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. 3. 2003, č. j. 10 Az 37/2003 – 16,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupkyni žalobkyně JUDr. Haně Homolkové, advokátce **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 1075 Kč, která bude uhrazena do 30 dnů od právní moci rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. 3. 2003 č. j. 10 Az 37/2003 – 16 byla zamítnuta žaloba podaná proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 9. 11. 2002 č. j. OAN – 4737/VL-11-05-2002, když žalobkyni nebyl udělen azyl z důvodu nesplnění podmínek ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zák č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 383/1991 Sb. o Policii České republiky ve znění zákona č. 2/2002 Sb. (dále jen zákon o azylu). Současně žalovaný ve výroku vyslovil, že se na žalobkyni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 citovaného zákona.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně včas kasační stížnost, kterou doplnila podáním ze dne 23. 4. 2003; také požádala o ustanovení zástupce, který jí byl ustanoven usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích dne 19. 5. 2003. V kasační stížnosti žalobkyně uvedla, že je přesvědčena o nesprávném posouzení právní otázky týkající se důvodů opuštění vlasti a důvodů, pro které hodlá zůstat v České republice. Z Vietnamu odcházela skutečně proto, že tam nenalezla žádné uplatnění, aby mohla získat prostředky k obživě, tak i uplatnění společenské a toto jsou podle ní také důvody skutečně humanitární. Nebyla v politické opozici, ale šlo jí o jediné, aby měla možnost pracovat tak, aby se uživila a pomohla uživit případnou vlastní rodinu a zajistila si bydlení a vzdělání pro sebe, popřípadě pro své děti. Uvedla, že neví, jak s ní bude naloženo, až se případně vrátí a zda jí nebo jejím blízkým nehrozí trest za to, že se zadlužila a nebude mít po návratu možnost svým závazkům dostát. Má za to, že humanitární důvody ve smyslu platné právní úpravy zákona o azylu dány jsou a byly.

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že stížnost směřuje jen do části výroku správního orgánu o neudělení azylu z humanitárních důvodů, který jako ostatní části výroku a celé rozhodnutí správního orgánu nebyl soudem zrušen a žaloba byla zamítnuta. Ustanovení § 14 zákona o azylu formuje právní institut, jehož použití je v každém konkrétním případě ponecháno na volné úvaze správního orgánu a jedná se o zcela mimořádný druh poskytnutí mezinárodní ochrany formou azylu tam, kde absentují podmínky pro udělení azylu podle § 12 popř. 13 zákona o azylu. U stěžovatelky nenalezl okolnosti hodné zvláštního zřetele, aby mohl azyl z tohoto důvodu přiznat.

Stěžovatelka v rámci kasační stížnosti uplatněné z důvodu § 103 odst. 1 písm. a/ zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní se domáhá toho, že jí měl být přiznán azyl podle § 14 zákona o azylu, totiž z humanitárních důvodů, které formuluje tak, že nemá možnost žádného uplatnění, neboť nemůže získat prostředky k obživě v zemi, v níž žila a z níž odešla a také má obavy, jak s ní bude po návratu naloženo, respektive zda jí nehrozí trest za to, že se zadlužila. Žalovaný ve svém rozhodnutí velmi podrobně vylíčil všechny okolnosti, které vzal za rozhodující proto, aby odůvodnil svůj závěr o zamítnutí žádosti o azyl, a to nejen z důvodů § 12 resp. 13 zákona, což ovšem žalobkyně ve své kasační stížnosti nezpochybňuje, ale zabýval se také okolnostmi, zda zde neexistuje důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, což by bylo v případě, jestliže v řízení o udělení azylu není zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12; lze tak v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Soud prvního stupně, který rozhodoval o žalobě, pak vystižně zdůvodnil, proč ani on neshledal porušení zákona v postupu žalovaného podle § 14 zákona o azylu. Správně zdůraznil, že azyl z humanitárního důvodu lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele, což je zákonná dikce a není na něj tak právní nárok a zůstává v režimu správního uvážení posoudit důvody žadatele o azyl. Žalovaný se velmi pečlivě zabýval nejen obecnou situací ve Vietnamu z hlediska podmínek udělení azylu, včetně okolností dotýkajících se jejího návratu do vlasti. (Informace Ministerstva zahraničí z 26. 5. 2000, čl. 22 a násl. správního spisu) a to na základě podrobných analýz, které citoval v napadeném rozhodnutí, ale také konkrétní osobní situací stěžovatelky. Jestliže pak rozhodl na základě takto obsáhle a podrobně provedeného dokazování, nebylo možno mu ze strany soudu prvního stupně ničeho vytknout, jestliže se rozhodl nevyužít dobrodiní ustanovení § 14 zákona o azylu. Stejně tak nelze vytknout ničeho ani soudu prvního stupně, který žalobu zamítal. Jestliže důvod kasační stížnosti záleží v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta a nebo právní věta je chybně vykládána, pak důvod, který žalobkyně namítá nelze považovat za oprávněný ve vztahu k rozsudku soudu prvního stupně.

Ten vyšel ze skutkového stavu, který byl zodpovědně a řádně žalovaným zjištěn i pokud jde o aplikaci § 14 zákona o azylu. Ani kasační soud neshledal žádné důvody zvláštního zřetele hodné, pro které by mohl použití citovaného ustanovení zákona opřít. Nejde pouze o skutečnost, zda konkrétní obava žalobkyně, že by se mohla dostat do obtíží pro nesplácení dluhů, vylučovala udělení humanitárního azylu, avšak ve vazbě na zjištěné reálie ve Vietnamské socialistické republice lze uzavřít, že zřejmé obtíže s obživou i seberealizací, jež plynou právě z hospodářských potíží země, včetně následků k tomu se vážících, totiž osobní zadlužení, nelze vnímat bez dalšího jinak, nežli právě jako důvody po výtce ekonomické. V daném případě k nim nepřistoupila žádná další okolnost, jež by tuto jejich obecnou povahu kvalitativně měnila a povýšila na důvody, jež by úvahu o udělení humanitárního azylu zasloužily. Osobní situace žalobkyně ve vazbě na aktuální situaci v její vlasti žádnou takovou mimořádnost nepředstavuje, včetně návratu do Vietnamu.

Soud prvního stupně proto nepochybil, jestliže žalobu zamítl. Nejvyšší správní soud pak napadené rozhodnutí soudu prvního stupně přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka ve své kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady podle odstavce třetího, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Proto také ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl, když důvody stěžovatelkou tvrzené byly správně posouzeny jako povahy ekonomické. O nákladech řízení pak rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s.; žalobce nebyl úspěšný a žalovaný žádné náklady neuplatňoval a z obsahu spisu ani nevyplynulo, že by mu nějaké vznikly. Soudem prvního stupně ustanovené zástupkyni žalobkyně byla přiznána odměna včetně paušální náhrady v souladu s ust. § 7, 9 odst. 1 písm. f) a § 13 vyhl. č. 177/1996 Sb., (advokátní tarif), a to za úkon právní pomoci spočívající v převzetí věci. Částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám advokátky v přiměřené lhůtě. Vzhledem k tomu, že o povinnosti nahradit náklady řízení rozhodne soud zpravidla v rozsudku nebo usnesení, jímž se řízení končí, připadla tato povinnost Nejvyššímu správnímu soudu, neboť právě jeho rozhodnutím se řízení končí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.)

V Brně dne 27. 8. 2003

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu